

Kristina Lete Tolosa

*Hernani,
Gipuzkoa
(1927-2011)*

Aurkibidea

Biografia

Astigarragako Oiarbi bordan jaio zen, baina haurra zela Hernaniko Martindegi Mayorrera joan ziren bizitzera. Ez zen jaiotetxeko kontuez asko gogoratzen, baina txikitako jolasez kontu politak kontatu zituen. Lau senidetan gazteena zen bera, eta azken urteetan Oartzunen bizi izan da.

Zintak

HER-024

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-01-13
- **Iraupena:** 55 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Berroak, miura, goroldioa saltzeko

- **Erref:** HER-024/009
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:11:27. **Bukatu:** 00:14:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Errekan berroak biltzen aritzen zen Kristina, izebak Donostian saldu zitzaiz. Dirua falta izaten zuten, ama alargunduta zegoen eta. Miura biltzen ere aritzen ziren, behiei emateko edo saltzeko. Gabonetan goroldioa biltzen zuen Kristinak izebarekin Donostian saltzeko, jaiotzetan jartzeko.

2. Muira behientzat eta gabonetako erakusleihen tarako

- **Erref:** HER-024/010
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:14:36. **Bukatu:** 00:17:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Miura behiei ematen zitzaion jateko. Eguberri inguruan, forma polita zutenak bildu eta saldu egiten zituzten. Donostian dendetako erakusleihen taratan jartzen zuten. Erratza eta gorostia ere biltzen ziren.

3. Krabelin zuriak saltzeko

- **Erref:** HER-024/011
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:17:18. **Bukatu:** 00:20:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Krabelinak ere saltzen zituen izebak, zuri kolorekoak, sortak eginda. Beste izeba baratzean aritzen zen. Lantegietako buzoak garbitzeko ematen zizkioten Donostian izebari.

4. Emakume eta gizonezkoen baserriko lanak

- **Erref:** HER-024/013
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:21:37. **Bukatu:** 00:25:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Lau senide ziren: Iñixio bigarrena eta Kristina laugarrena. Gizonek otea ekarri, ikuiluko lanak eta horrelakoak egiten zituzten. Arropak garbitzeko errekarra joaten ziren baina agortu egiten zenean, astoz urrutiago joaten ziren.

5. Uztarri motza eta bikoa

- **Erref:** HER-024/017
- **Iraupena:** 0:03:57. **Hasi:** 00:30:50. **Bukatu:** 00:34:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:

Artoaren lanak azaltzen ditu. Behia uztarri motzean erabiltzen zen, bakarra erabili behar bazen. Biko uztarria erabiltzen zen bi behi lotu behar baziren. Txokolatea eta ogia jaten zuten eskolatik itzulitakoan. Korrika eta ezkutaketan jolasten zuten. Neskak sokasaltoan ibiltzen ziren. Txirikila, kanikak, kromoak... erabiltzen zituzten jolaserako.

6. Taben izenak eta jolasteko modua

- **Erref:** HER-024/018
- **Iraupena:** 0:01:13. **Hasi:** 00:34:47. **Bukatu:** 00:36:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Tabekin jolasean aritzen ziren: txutxus, nadas, karnes eta tentes izenak izaten zituen hezur bakoitzak. Nola jolasten zuten azaltzen du.

7. Trapuzko panpinak nola egin

- **Erref:** HER-024/019
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:36:00. **Bukatu:** 00:38:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Panpinak gustuko zituen Kristinak. Zapiekin panpinak nola egiten zituen azaltzen du. Erregeetarako oparitu zion behin amak iledun panpina.

8. Kadeneta jolasa

- **Erref:** HER-024/020
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:38:48. **Bukatu:** 00:39:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Kadenetan jolasten zuten. Nola zen azaltzen du. Txingoka asko aritzen ziren.

9. Otea, arbia eta "tturkua", ganaduaren jana

- **Erref:** HER-024/024
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:45:30. **Bukatu:** 00:47:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Otea, arbia eta tturkua nahasten zituzten ganaduari jaten emateko. Tturkuari hazia nola ateratzen zioten kontatzen du. Pagotsa ere erabiltzen zuten.

10. Pitarra nola egiten zuten

- **Erref:** HER-024/026
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:48:38. **Bukatu:** 00:50:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagarra jotzeko makinarik ez zegoenez, pizoiak erabiltzen zituzten sagarra zanpatzeko. Ondoren toleara jarri, behiekin ura ekarri eta tolarera gehitzen zuten, pitarra egiteko. Gerora, urik gabe egiten zuten eta sagarra makinarekin jota.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-25

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com